

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy ČR k zákonu, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o účetnictví
Č. J.	70/2024
DATUM ZPRACOVÁNÍ	27. 6. 2024
KONTAKTNÍ OSOBA	Milan Klempíř
TELEFON	603 734 307
E-MAIL	mklempir@spcr.cz

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. Význam předkládané legislativy, termín účinnosti

Návrh je předkládán jako balíček implementace nového zákona o účetnictví, jehož nezbytnou součástí je zejména navazující daňová novela. Představitelé Svazu průmyslu a dopravy ČR se v minulých letech sami podíleli na přípravách nového zákona o účetnictví a obecně vítají některé změny jako je například zvýšení minimálního limitu pro povinný audit nebo usnadnění placení daní v eurech. Návrh je ale velmi rozsáhlý s mnoha zásadními změnami, naopak v něm absentují dlouhodobé návrhy na zjednodušení.

Navazující daňová legislativa představuje poměrně zásadní změny např. v odpisování, v konceptu daňové hodnoty, dodatečného technického zhodnocení apod., které v této podobě předložené i přes dobré záměry vzbuzují řadu nejasností v praxi. Bez dalšího vysvětlení je nelze v tuto chvíli jednoznačně vyhodnotit, jednotlivá ustanovení jsou koncipována poměrně složitě a mj. chybí i prováděcí právní předpisy, čímž není možné podrobně zhodnotit celkové dopady. Jedná se o velké množství změn vyžadujících důkladnější vyhodnocení a diskusi tak, aby byly správně pochopeny, finálně dobře nastaveny a vedly ke skutečnému zjednodušení v každodenní praxi firem.

Termín účinnosti od 1. 1. 2025 je v těchto souvislostech a i s ohledem na rozsah změn (pro jejich zavedení ve firmách, zakomponování v účetním softwaru s odpovídající finanční i časovou náročností, změnou systému odpisů apod.) velmi krátký, až takřka nereálný. Pokud by měl být návrh schválen, je třeba zabezpečit dostatečně dlouhou legis vakance, a to minimálně 12 měsíční od schválení zákona a při zajištění veškerých prováděcích předpisů a metodických výkladů. To rozhodně termín 1. 1. 2025 nesplňuje a pouze by přinesl zvýšené náklady a komplikace firmám, vedl k nestabilitě podnikání. Účinnost tak musí být nastavena jako minimálně 12 měsíců od schválení zákona a pro firmy v době, kdy jim začíná jejich nový účetní rok. Jelikož v rámci účetní závěrky jsou vykazovány údaje běžného a předchozího období, je potřeba, aby bylo možné zpracovat dle nových předpisů již srovnatelné období. Nelze zapomínat ani na účetní jednotky používající hospodářský rok. S ohledem na výše uvedené doporučujeme sladit účinnost zákona o účetnictví a souvisejícího balíčku tak, aby bylo možno připravit správně požadované výstupy. Požadujeme takto termín účinnosti upravit.

Tato připomínka je zásadní.

2. Složitost návrhu a potřeba zahájení diskuse, návrh by nyní neměl být posouván dál v legislativním procesu

Návrhu obsahuje novelizaci téměř 30 zákonů na tisíci stránkách. Nové definice či teoretické koncepty mohou sice mít dobrý záměr a lze je jako takové podpořit, na druhou stranu v době mnoha nových povinností firem množství změn a řada složitých formulací na první pohled nevypadá jako zjednodušení pro firmy, a tedy může představovat i náklady na poradenství, školení, úpravy systémů. Po roce implementace konsolidačního balíčku, včetně nových povinností například spojených s ESG, NIS II apod. je tak třeba nejprve toto ještě vyhodnotit, aby byly administrativní náklady vyplývající z nejasností minimalizovány.

Seznámili jsme se i s technickými připomínkami Komory daňových poradců, které bohužel potvrzují nejasnosti návrhu, je tedy potřeba veškeré tyto dotazy a náměty diskutovat, což nejde učinit vypořádací tabulkou.

Žádáme, aby tento návrh byl vstupem do další strukturované diskuse po jednotlivých částech, nepovažujeme dokument ve stavu, který by byl pro firmy srozumitelný, i přes řadu pozitivních záměrů, které lze obecně podpořit.

Tato připomínka je zásadní.

3. Podrobné zhodnocení dopadů legislativy

Předkládaná legislativa představuje široký rámec změn, jež zasáhne do každodenní praxe u fyzických a právnických osob. Lze zmínit například konkrétní prokazování daňové hodnoty majetku, přechod na novou formu odpisování a dopady na jednotlivé typy majetku, atd. Návrh implementuje zásadní změny pro podnikatele – fyzické i právnické osoby. Jedná se nejen o změny v oceňování a vykazování, ale rovněž o rozdílné vykazování některých transakcí, což může mít významný dopad i na vykazované výsledky včetně výkonnostních ukazatelů. Toto může mít významný dopad například na plnění podmínek externího financování. Tyto změny vyžadují podrobnou dopadovou studii z hlediska dopadu do státního rozpočtu, na podnikání adresátů apod. Předkládaná dopadová studie je příliš obecná a neobsahuje mj. přesné vyčíslení dopadů na státní rozpočet.

Tato připomínka je zásadní.

4. Absence doprovodných prováděcích předpisů, nedostatečnost přechodných ustanovení

Svaz průmyslu a další představitelé odborné veřejnosti již v rámci příprav nového zákona o účetnictví upozorňovali na to, že účetní a daňové změny je nutno posuzovat zároveň, a to včetně kompletních návrhů doprovodných prováděcích předpisů, nikoliv jenom tezí. Změny v předkládané daňové novele nyní nelze dostatečně komplexně zhodnotit, neboť souvislý legislativní balíček není k dispozici. Požadujeme zveřejnit konkrétní návrhy prováděcích předpisů, abychom se mohli k legislativnímu celku – tj. nový zákon o účetnictví, daňovou novelu, a předpisy – vyjádřit komplexněji.

Zároveň u řady klíčových změn nejsou zcela jasná přechodná ustanovení a např. přechodná ustanovení k novele zákona o rezervách zcela chybí.

Tato připomínka je zásadní.

Část dvacátá – novela zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

1. K § 23 odst. 2 písm. c (možnost vycházet z mezinárodních účetních standardů)

Požadujeme, aby poplatník mohl počítat základ daně podle mezinárodních účetních standardů i pokud vede účetnictví podle mezinárodních účetních standardů dobrovolně.

Odůvodnění:

Za poplatníka používajícího mezinárodní účetní standardy je považována účetní jednotka, jež je používá povinně. Pokud poplatník přestane být účetní jednotkou vedoucí účetnictví povinně podle mezinárodních účetních standardů, dle zákona o účetnictví může pokračovat ve vedení účetnictví podle mezinárodních standardů dobrovolně. Podle daňové novely však musí poplatník začít počítat základ daně jako by vedl účetnictví podle českých účetních standardů, přičemž přechod je pro poplatníka náročný. Navrhujeme, aby ustanovení § 23 odst. 2 písm. c) mohlo platit i na dobrovolné vedení účetnictví.

Je nutno také podotknout, že v současném globalizovaném světě firmy stále více přechází na vykazování podle mezinárodních účetních standardů, příznivější legislativní úprava by tedy zmírnila administrativní zátěž a zvyšovala mezinárodní konkurenceschopnost.

Tato připomínka je zásadní.

2. K § 23I (evidence aktiv)

- A. Požadujeme vysvětlení nejasností.
- B. Z jakého důvodu nebude možné odepisovat některá aktiva ze zahraničí?

Odůvodnění:

- A. Dle zákona se za evidovaná aktiva budou považovat aktiva využívané poplatníka pro dosahování příjmů (dosud v souvislosti s ekonomickou činností). Budou tedy považovány za evidovaná aktiva například záložní stroje? Není také zcela zřejmé, z jakého důvodu se budou evidovat např. i aktiva fyzické osoby využívané pro příjmy z nájmu.
- B. Na základě ustanovení § 23 I odst. 3 jsou mj. vyloučena z odepisování aktiva, ze kterých plyne příjem ze zdrojů v zahraničí, u kterých se uplatní metoda vynětí. Tj. například o příjem z nájmu některých zahraničních nemovitostí v případě českých daňových rezidentů. Z jakého důvodu došlo k těmto změnám?

Tato připomínka je zásadní.

3. K § 23m a následné (koncept daňové hodnoty aktiva)

Požadujeme podrobněji vyjasnit koncept určení daňové hodnoty aktiva.

Odůvodnění:

Institut tzv. daňové hodnoty aktiva namísto dosavadní podrobnější specifikace výdajů u jednotlivých aktiv znamená podstatnou změnu pro podnikatele a není jasné, jak se bude pohlížet na řadu situací v praxi. Například jak se bude prokazovat daňová hodnota vyrobených zásob, které se budou považovat za aktivum? Prvotní hodnota aktiva se má určovat k okamžiku uznání jako aktivum u poplatníka (§ 23n), tento pojem je však nejasný a je nutné jej podrobněji vymezit. Nový model může představovat koncepční problémy a měl by být podrobněji prodiskutován s odbornou veřejností před datem účinnosti.

Tato připomínka je zásadní.

4. K § 23y ZDP (dodatečné zhodnocení)

- A. Doporučujeme upravit limit částky pro dodatečné zhodnocení
- B. Žádáme o vyjasnění postupu v případě dodatečného zhodnocení

Odůvodnění:

- A. Dle § 23y je dodatečným zhodnocením a následným pořizovacím výdajem částka, která přesahuje 100 000 Kč nebo 10 % daňové hodnoty zhodnocovaného aktiva. Procentuální limit je ale nastaven nelogicky, neboť v průběhu odpisování bude tento limit u velké částky majetku nastaven velmi nízko. Není zcela jasné, proč je procentuální výdaj zahrnut do limitu.
- B. Dodatečným zhodnocením se dle návrhu rozumí následné pořizovací výdaje, které převyšují částku 100 000 Kč nebo 10 % daňové hodnoty zhodnocovaného aktiva. Není však zřejmá definice dodatečného zhodnocení v návaznosti na účetní předpisy, definice hmotné věci (soukromé právo nebo účetní předpis) a není ani zřejmý okamžik, ke kterému dochází k dodatečnému zhodnocení (viz současný § 29 odst. 3 ZDP).

Tato připomínka je zásadní.

5. K § 25 odst. 4 písm. e) ZDP (smluvní sankce)

Žádáme o vyškrtnutí ustanovení

Odůvodnění

Toto ustanovení omezuje uznatelnost smluvních sankcí v návaznosti na úhradu. V souladu s důvodovou zprávou i zrušením ustanovení v § 23 odst. 3 s odůvodnění zrušení této výjimky máme za to, že toto ustanovení je chybně ponecháno v zákoně. Žádáme o vyškrtnutí.

Tato připomínka je zásadní.

6. K § 26 ZDP (úprava daňového odpisování)

- A) Požadujeme podrobnější dopadovou studii dopadů změny odpisování, neboť nový způsob ovlivní daňové subjekty (administrativa, změna rozložení v čase u některých aktiv) a bude mít vliv i na příjmy státního rozpočtu.

- B) Z návrhu nepředpokládáme, že by se měnilo odpisování nehmotných aktiv dle současné úpravy. Prosíme ale raději o potvrzení.
- C) Proč není možné použít analogický princip z nedávné změny u nehmotných aktiv i pro hmotná aktiva a pouze dobrovolně umožnit stávající zařazený hmotný majetek bez dalších úprav odepisovat čistě dle nastavení v účetnictví?
- D) Z jakého důvodu se ruší možnost zrychleného odpisování, které bylo považováno za určitou pobídku k podnikatelské aktivitě (bez trvalého snížení příjmů státního rozpočtu)?
- E) Lhůta pro odpisování všech hmotných aktiv v délce 5 let je dlouhá, vzhledem k tomu, že první odpisová skupina je v délce 3 let. **Navrhujeme snížení minimální délky odpisování.**
- F) Jak je nastaveno přechodné ustanovení? Chápeme správně, že se způsob odpisování aktiv bude měnit v průběhu jejich odpisování a není možné je doodepsat dosavadním způsobem? Co v případech zastavení odepisování?

Odůvodnění:

Nový systém odpisování zakládá značné změny pro daňové subjekty. V neposlední řadě požadujeme podrobnou dopadovou studii na daňové subjekty, ale také i na zvažovaný příjem státního rozpočtu. Zároveň žádáme o možnost podrobnějšího projednání během legislativního procesu, neboť řada ustanovení je nejasných. Prosíme o důkladné odpovědi na výše uvedené dotazy. Zvažovaná účinnost návrhu k 1. 1. 2025 se v zásadě vylučuje s možností důkladnějšího projednání, proto požadujeme odložit avizovaný termín účinnosti.

Tato připomínka je zásadní.

7. K § 30c odst. 2 ZDP

Legislativně-technické upřesnění

Odůvodnění:

V druhém odstavci se navrhuje nový pojem „dopisu“. V celém zákoně není tento pojem definován a zřejmě by měl být opraven na pojem „odpisu“.

Tato připomínka je zásadní.

8. K § 38bc ZDP (přepočítání měn)

Legislativně-technické upřesnění

Odůvodnění:

V odstavci 1 poslední větě chybí slovo „období“. Správné znění by mělo být: „...*pro poslední den bezprostředně předcházejícího zdaňovacího období*“.

Tato připomínka je zásadní

9. K §38bc ZDP (přepočet měn)

Žádáme upřesnit, zda se ustanovení vztahuje i na slevy na dani dle § 35 odst. 1.

Odůvodnění:

Z uvedeného ustanovení vyplývá, jak se přepočítávají různé položky, o kterých se účtuje nebo jsou aktivy, dluhy atp. Není však zcela jasné, zda se toto ustanovení bude vztahovat i na přepočet slevy na dani dle § 35 odst. 1 (slevy na zaměstnance se zdravotním postižením), jelikož je to sleva na dani, která není ani jednou z vyjmenovaných položek.

Tato připomínka je zásadní

10. K § 38bf ZDP

Navrhujeme upřesnit, jak informovat správce daně o změně měny správy daně

Odůvodnění:

Z toho ustanovení vyplývá, že v případě aplikace měny správy daně např. v EUR bude již v průběhu roku 2027 placena záloha v EUR dle uvedených přepočtů.

Prakticky však v zákoně nelze nalézt návod, jak informovat správce daně o tom, že měna správy daně se mění z CZK na EUR. Toto je zásadní pro očekávání jak poplatníka, tak správce daně v tom, že očekávaná záloha bude placena v jiné měně a je možné, že též bude placena na jiný účet než zálohy placené v CZK.

Tato připomínka je doporučující.

11. K přechodnému ustanovení č. 11 ZDP

Navrhujeme ustanovení omezit pouze na situace, pokud obrat společnosti nepoklesl o více jak 10 %.

Odůvodnění:

Ustanovení míří na situaci, kdy z důvodu přechodu ze základu daně v ČÚS na IFRS je nutné upravit základ daně o několik položek rozdílů mezi těmito standardy. Aby se předešlo skokovému poklesu výběru daně z těchto důvodů, je limitace uvedena jako 95 % základu daně předchozího období.

Tak, jak je ustanovení napsáno, nepodchycuje situace, kdy pokles základu daně je způsoben nikoliv výše uvedenými úpravami, ale obecným poklesem zisku či obratu společnosti.

Proto navrhujeme doplnění, že ustanovení se nepoužije, pokud obrat společnosti poklesl o více jak 10 %.

Tato připomínka je doporučující

12. Povinnost účetních jednotek dle IFRS vůči Českému statistickému úřadu a Energetickému regulačnímu úřadu

Žádáme o úpravu právních předpisů týkajících se povinností účetní jednotky vůči ČSÚ a ERÚ.

Odůvodnění:

Právní předpisy ukládají účetním jednotkám vedoucím účetnictví dle IFRS postupovat odlišně, co se týče povinností vůči Českému statistickému úřadu a Energetickému regulačnímu úřadu. V případě statistických výkazů mají účetní jednotky povinnost dle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 316/2023 Sb., o Programu statistických zjišťování na rok 2024 (vazba na zákon o státní statistické službě), vykazovat finanční ukazatele podle Českých účetních standardů. V případě výkazů pro Energetický regulační úřad tato povinnost vyplývá z § 4 odst. 5 vyhlášky č. 262/2015 Sb., o regulačním výkaznictví (vazba na energetický zákon).

Z návrhu doprovodného zákona k zákonu o účetnictví nevyplývá úprava výše uvedených právních předpisů. Citované vyhlášky jsou nižšími právními normami než zákon, a doprovodná legislativa řeší pouze úpravy zákonů. Je však nutno zdůraznit potřebu úpravy zmíněných právních předpisů, aby účetním jednotkám vedoucím účetnictví dle IFRS nevznikala povinnost dvojího vedení účetnictví. Jinými slovy, aby byly i pro účely statistiky a energetické regulace akceptovány údaje ze statutárního účetnictví účetní jednotky.

Tato připomínka je zásadní.

NAD RÁMEC NOVELY

13. Zatraktivnění daňových odpočtů na výzkum a vývoj

Zatraktivnit daňové odpočty na VaV přijetím konkrétních opatření s jasnou deklarací zájmu státu o podporu aktivit VaV tak, aby výrazně rostl počet firem, které provádějí výzkumné aktivity a tento nástroj využívají. Svaz průmyslu a dopravy nedávno vydal seznam 13 konkrétních opatření, jak se dají odpočty zatraktivnit (celý dokument [zde](#)).

Konkrétně požadujeme například následující úpravy:

- **Zrušení kapitoly Způsob kontroly v Projektové dokumentaci (§ 34c odst. 1 písmeno f).** V Projektové dokumentaci vypuštění kapitoly Způsob kontroly a hodnocení postupu řešení projektu a dosažených výsledků by mělo být významnou pozitivní změnou pro poplatníky a znamenat administrativní zjednodušení celého systému odpočtu a vyšší právní jistotu. Kapitola je často správcem daně vyhodnocena jako vágní a toto je vydáváno za porušení formálních náležitostí projektové dokumentace. Poplatníci často neví, co mají do příslušné kapitoly uvést, jak takový uvedený způsob kontroly doloží a co mají doklady obsahovat. Připravují proto nad rámec vlastních interních podkladů k projektům a jejich kontrole ještě další hodnotící zprávy speciálně pro odpočet. V jiných zemích jako například na Slovensku či v Rakousku tato kapitola vůbec v Projektové dokumentaci nefiguruje.
- **Vypuštění požadavku na uvedení kvalifikace a zaměstnaneckého poměru z kapitoly „Jména všech osob“ Projektové dokumentace (§ 34c odst. 1 písmeno e).** Kvalifikaci a formy pracovněprávního vztahu osob k poplatníkovi je možno doložit a prokázat pracovněprávními dokumenty poplatníka.
- **Zavedení cash back (přímé platby):** cash back je možný v řadě evropských zemí např. v Rakousku, Irsku, Francii, Německu, Norsku, Velké Británii (VB). Rakouský režim umožňuje vrácení 14 % vývojových nákladů ve formě přímé platby. V Irsku mohou společnosti obdržet až 25 % odpočtu ve formě přímé platby. Ve Francii dostane firma přímou platbou 30 % - 50 % vývojových nákladů, které nebylo možné uplatnit jako odpočet oproti dani z příjmů právnických osob. Norský režim umožňuje vratku 19 % vývojových nákladů. Ve VB je možné dosáhnout na cash back 13 % nebo až 33 % dle velikosti firmy.
- **Prodloužení možnosti uplatnění odpočtů ze 3 na 5 následujících zdaňovacích období, pokud poplatník nedosáhl základu daně k odečtu v aktuálním období.** V mnoha státech je možnost „carry

forward“ časově neomezená (VB, Itálie) nebo výrazně delší, např. Španělsko (18 let), Portugalsko (12 let), Kanada a USA (20 let). Mnoho států pak doplňuje systém o cash back (Německo, VB, Francie pro MSP, USA možnost využít pro úhradu jiných pohledávek státu atd.) Prodloužení na 5 let dále je aktuálně diskutováno na Slovensku.

- **Nárůst výše odpočtu na 200 % při ročních nákladech do 10 mil. Kč nebo zavedení jednoduššího systému vykazování při splnění určitých kritérií (paušál na poplatníka)** by pomohlo zejména MSP. Případně jejich jiné možné zvýhodnění, např. ve Francii MSP mohou žádat navíc 30 % tzv. Innovation Tax, vyšší procento pro MSP je také ve Španělsku a USA.
- **Navýšení sazeb odpočtů z 100/110 % na 150/165 %. Zvýšení sazby odpočtu na mzdové výdaje u mladých výzkumných nebo vývojových pracovníků do 30 let na 250 %.**

Odůvodnění:

Daňové odpočty na výzkum a vývoj jsou klíčovým nástrojem podpory výzkumu v mnoha vyspělých státech. V roce 2022 mohly daňovou podporu VaV využívat podniky ve 33 z 38 členských zemí OECD, v roce 2000 se jednalo o 19 zemí. Například v Rakousku byla v roce 2021 absolutně daňová podpora VaV více než 10krát vyšší než v Česku. Firmy v ČR ale nechtějí využívat daňové odpočty na VaV z důvodu velmi náročných a obsáhlých kontrol, rozsáhlé evidenční zátěže či nejistoty.

Opatření navržená jeho členy a odbornými partnery se zaměřují na tři oblasti. V první řadě systém neadekvátně zatěžuje firmy administrativními požadavky a vytváří nejistotu, zda vše bezchybně popsaly a umí doložit. Jelikož tyto důvody nelze zcela eliminovat, proto by měly být odpočty dostatečně motivační a podpůrné, aby firmy přes určité nutné požadavky viděly v odpočtech přínosy. Odpočty by měly být také srozumitelné a předvídatelné, proto návrhy zahrnují i systémové změny.

Tato připomínka je zásadní.

14. Daňová úprava nabývání zaměstnaneckých akcií

Upravit daňovou úpravu nabývání zaměstnaneckých akcií tak, aby byla co nejvíce využitelná pro prostředí firem a start-upů. A to umožnit úpravu částečného odložení splatnosti daně (dle PN z r. 2023) volitelnou, nikoliv povinnou pro daňové subjekty a vylepšit daňovou úpravu v duchu “no tax before cash”.

Odůvodnění:

Česká daňová úprava v oblasti zaměstnaneckých akcií patří mezi nejméně vstřícné v rámci EU. Ačkoliv v minulém roce byla schválena legislativa slibující určitý posun směrem k vyšší vstřícnosti – zejména možnost odložení splatnosti daně, aby poplatník nemusel platit daň včetně pojištění hned v okamžiku nabytí akcie – tak tato úprava nepřinesla výhody pro většinu start-upů, ale za nevýhodnou ji označila i řada velkých firem s akciovými programy pro své zaměstnance.

SP ČR a další odborná veřejnost nyní pracuje na následujícím vylepšení daňové úpravy nabytí zaměstnaneckých akcií, která by doplňovala současnou možnost odložení splatnosti daně.

Hodnota akcií či podílů, která vznikla před vstupem zaměstnance do programu (pokud ji zaměstnanec dostane se zvýhodněním), by i nadále podléhala zdanění jako příjem ze závislé činnosti. Nicméně výše příjmu ze závislé činnosti se v takovém případě stanovuje jako rozdíl mezi tržní cenou podílu v okamžiku vstupu zaměstnance do opčního programu a smlouvenou realizační cenou (nyní se jedná o rozdíl mezi tržní cenou v době nabytí podílu a smlouvenou realizační cenou). Nárůst hodnoty od okamžiku vstupu do opčního programu do jejich prodeje tedy podléhá zdanění z kapitálového majetku.

Tato a následující úpravy jsou mj. součástí nedávno zveřejněných návrhů daňových opatření SP ČR (více [zde](#)).

Tato připomínka je zásadní.

15. Daňové odpočty na automatizaci/robotizaci

Po vzoru Polska umožnit daňovým poplatníkům provozujícím průmyslovou nebo výrobní činnost odečíst od základu daně způsobilé náklady spojené s rozvojem robotizace (do jisté míry analogicky daňovým odpočtům na VaV). Odpočet nesmí překročit 50 % částky vynaložených způsobilých nákladů a výše odpočtu nesmí překročit roční provozní příjem daňového subjektu.

Odůvodnění:

České firmy dle odborných studií zaostávají v digitalizaci a automatizaci procesů (např. [zde](#) a [zde](#)), což v dlouhodobě míře může snižovat jejich konkurenceschopnost, zvyšovat tlak na trhu práce (nábor dalších zaměstnanců) a také zpomaluje transformaci české ekonomiky směrem k vyšší přidané hodnotě.

Pozitivní trend ve využívání technologií může posílit daňová podpora ve formě odpočtů na automatizaci/robotizaci podle vzoru sousedního Polska. Řada firem tak bude mít konkrétní finanční motivaci v době, kdy začne s investicemi, a to dříve, než se dostaví pozitivní důsledky automatizace v praxi.

Tato připomínka je zásadní.

16. Osvobození metalurgických a mineralogických procesů z energetických daní

Opětovné zavedení výjimky pro metalurgické a mineralogické procesy z daně z elektřiny, ze zemního plynu a z pevných paliv.

Odůvodnění:

Energeticky náročný průmysl využívající výše uvedené postupy, jako je mj. hutnictví či sklářství s dlouhodobou tradicí v naší zemi a vyrábějící klíčové vstupy pro řadu dalších sektorů, se nejen v důsledku energetické krize vyrovnává s vážnými překážkami. V nejbližších letech musí daný sektor investovat v řádu miliard korun do dekarbonizace a bude bojovat o udržení své konkurenceschopnosti na světových trzích, navíc budou stoupat systémové a síťové náklady elektrizační soustavy. Jejich pozici nyní sráží v globálním porovnání výrazně dražší energie a nedávné zrušení osvobození metalurgických procesů od energetických daní se zanedbatelným rozpočtovým dopadem v řádu vyšších stovek milionů korun jim dále pohoršilo.

Osvobození z tzv. energetických daní pro výše uvedené procesy vychází z evropské, která prochází revizí, ale výjimka pro toto použití v ní zůstává. Zrušení osvobození znamená tedy pro české firmy výrazné znevýhodnění i v rámci EU. Není znám žádný jiný průmyslově významný členský stát, který by osvobození zrušil, takže je pozice českých firem dále zhoršena.

Tato připomínka je zásadní.

17. Vyšší limit pro tvorbu daňově uznatelných opravných položek

Navýšit limity dané zákonem o rezervách pro malé pohledávky ze současných 30 000 Kč na 60 000 Kč.

Odůvodnění:

Cílem je snížení administrativní zátěže především u malých a středních podnikatelů a živnostníků v souvislosti s evidencí, vymáháním a odepisováním pohledávek. V řadě případů má firma nezaplacenou pohledávku, avšak fiktivní výnos z této pohledávky musí navíc zdanit, což řada firem považuje za nespravedlivé – náklad při odpisu pohledávky je totiž daňově uznatelný jen za určitých podmínek.

Jedná se o tvorbu opravných položek, nicméně v kratší časové době (pohledávka po více než 12 měsících po splatnosti) je možné vytvořit opravnou položku do 100 % pouze k menší nepromlčené pohledávce a to do hodnoty 30 000 Kč bez příslušenství. Výše tohoto limitu ale zůstává v zákoně o rezervách nezměněna od r. 2005 (popř. 2006). Tyto částky již neodpovídají současnému ekonomickému prostředí a cenové hladině (složená inflace na bázi indexu spotřebitelských cen od r. 2005 převyšuje 86 %). Přitom jiné daňové úlevy či parametry (např. výše slevy za umístění dítěte, daňové zvýhodnění na děti, základní sleva na poplatníka, hranice obratu pro vstup do okruhu plátcovství DPH apod.) jsou v poslední době indexovány či jinak upravovány. Nebo se o tom alespoň uvažuje.

Tato připomínka je zásadní.

18. Příznivější úprava DPH v případě dodání věcných darů

Navrhujeme stanovit jasnou metodiku určení hodnoty daru (v rámci EU) pro účely DPH ve výši nákladů na likvidaci. Podniky, které se rozhodnou darovat nepotřebné zboží by měly odvádět DPH jen v minimální míře a měly by mít právní jistotu daného postupu.

Odůvodnění:

Firma by měla být osvobozena od DPH s nárokem na odpočet nejen, pokud dodá věcný dar humanitární organizaci, která jej zašle do třetí země, ale i v situaci, kdy se dar využije v ČR nebo v rámci EU.

Toto ustanovení vychází z evropského práva a případné změny by byly v rozporu s legislativou EU (některé země de facto tuto úpravu mají, ale příliš o ní nemluví). Určitým kompromisem je aktuálně vyjednávaná možnost stanovení hodnoty daru pro účely DPH ve výši nákladů na likvidaci.

Tato připomínka je zásadní.

19. Uplatňování slevy na dítě v případě střídavé péče

Usnadnit uplatňování slevy na dítě u zaměstnanců v případě střídavé péče v situaci, kdy se rodiče nedohodnou. Rozdělit v tomto případě celkovou roční slevu na dítě na dvě poloviny s tím, že jednu polovinu by uplatnil jeden rodič, druhou druhý.

Odůvodnění:

Postup uplatňování slevy na dítě je složitý, pokud se rodiče nedohodnou na způsobu uplatňování. Na tyto spory by neměli doplácet zaměstnavatelé.

Tato připomínka je zásadní.

20. Daňová úprava zdravotních a sociálních benefitů

Provést úpravu zákona o dani z příjmů, aby byly pro daňové účely vyčleněny zdravotní a sociální benefity, aby se na ně nevztahoval (nebo se vztahoval vyšší limit) tzv. daňový strop osvobození příjmů zaměstnance (aktuálně osvobozeny příjmy do výše poloviny průměrné měsíční mzdy ročně) a aby byly ze strany zaměstnavatele považovány za daňově uznatelné náklady.

Odůvodnění:

Zaměstnavatelé by byli motivováni podporovat zdravotní prevenci svých zaměstnavatelů a jejich rodin, aktivní péči o zdraví a zodpovědný přístup v sociálně-zdravotní oblasti včetně péče o blízké. Z pohledu státu je prevence vždy výrazně levnější, než úhrada následků zanedbané péče.

Jednalo by se o nepeněžní příspěvek na pořízení zboží nebo služeb zdravotního, léčebného, hygienického a obdobného charakteru od zdravotnických zařízení, pořízení zdravotnických prostředků na lékařský předpis (tj. část plnění definovaných v současném § 6 odst. 9d ZDP), případně pak nepeněžní příspěvek zaměstnancům a jejich rodinným příslušníkům na úhradu registrovaných komunitních sociálních služeb.

Dopady na veřejné rozpočty jsou v krátkodobém horizontu minimální, v dlouhodobém horizontu vlivem vyššího přílivu soukromých prostředků do prevence dokonce mírně pozitivní.

Tato připomínka je zásadní.

21. Osvobození dáreků pro zaměstnance od daně z příjmů

Osvobodit (alespoň v rámci definice obvyklosti či přiměřenosti) dárky pro zaměstnance či jejich rodiny během akcí pořádaných pro zaměstnance. Nebo alespoň navrátit původní hranici 2 tis. Kč ročně pro dary zaměstnancům.

Odůvodnění:

Není zcela zřejmá úprava zdanění v případě dáreků pro zaměstnance či jejich rodiny v rámci firemních akcí. Z důvodu nižší administrativní zátěže navrhujeme zcela osvobodit od zdanění jakožto součást příjmů plynoucích z firemní akce pro zaměstnance, pokud budou dané dárky přiměřené a obvyklé (například vánoční dárky, dárky v rámci dne dětí, Mikulášského dne atd.).

Tato připomínka je zásadní.

22. Prodloužení platnosti tzv. Lex Ukrajina

Prodloužit platnost daňových postupů v rámci novely zákona o dani z příjmů v souvislosti s podporou Ukrajiny (tzv. Lex Ukrajina) pro rok 2024.

Odůvodnění:

Legislativa byla účinná během let 2022 a 2023, prodloužení bylo přislíbeno i na rok 2024. Vzhledem k vyšší právní jistotě firem prosíme o co nejrychlejší implementaci.

Tato připomínka je zásadní.

23. Uplatňování daňové ztráty a následné kontroly

- A. Prodloužit lhůtu pro uplatňování daňové ztráty „dopředu“ ze současných pěti let (případně zavést neomezenou možnost přenosu ztrát, jak je to obvyklé v řadě vyspělých států) se zavedením možnosti pro poplatníka určit si dobu po kterou bude ztrátu chtít uplatňovat (v návaznosti na to by došlo k adekvátnímu zkrácení prekluzivní lhůty).
- B. Provést s tím i nutnou související úpravu lhůt pro doměření daně (oprávnění správce daně ke kontrole s následkem doměření daně a možných souvisejících sankcí do 3 let od dosažení daňové ztráty).

Odůvodnění:

- A. Jak Svaz průmyslu již dříve upozorňoval, Česká republika má nejkratší lhůtu pro odpočet daňových ztrát. V naprosté většině vyspělých zemích je možnost snižovat základ daně o minulé daňové ztráty časově neomezená, 5 let je nejkratší lhůta uplatňovaná státy EU (konkrétně ji má ještě Slovensko, Polsko, Maďarsko, Bulharsko, Chorvatsko a Kypr). Požadujeme proto umožnění neomezeného odpočtu ztrát i v České republice. Více o praxi uplatňování daňové ztráty v EU např. [zde](#).
- B. Současně je však třeba odstranit to, aby uplatnění daňové ztráty prolamovalo tříletou prekluzivní lhůtu a aby umožňovalo správci daně provádět daňovou kontrolu zdaňovacích období v minulosti. Pokud však kontrola zjistí, že byla daňová ztráta stanovena nesprávně, nedochází k doměrkům za období, kdy byla ztráta stanovena, pouze se neumožní její odpočet v ještě neprekudovaném zdaňovacím období.

Tato připomínka je zásadní.

24. Daňová úprava účelového stravování ze strany zaměstnance

Navýšení limitu pro účelovou podporu stravování na 100 % horní hranice stravného, které lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin

Odůvodnění:

V současnosti je účelová podpora (i neúčelová peněžitá podpora formou stravenkového paušálu) jako příjem zaměstnance zastropována na 70 % horní hranice stravného, které lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin (116,20 Kč v roce 2024). Navrhujeme proto limit pro účelovou podporu stravování navýšit na 100 % horní hranice stravného, které lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin, (166 Kč v roce 2024). Vedle toho doporučujeme zachovat stávající limit 70 % pro neúčelový peněžitý příspěvek na stravování, čímž by byla zohledněna skutečnost, že nepeněžní příspěvky svým omezením a účelem mohou lépe naplňovat cíle podpory.

Tato připomínka je zásadní.